

на соиск. науч. степ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.01. "Теория и история государства и права; история политических и правовых учений" / А.Н. Торопов. – Н. Новгород, 1998. – 20 с.

11. Осауленко О.І. Конституційні основи формування змісту та системи правового регулювання статусу засуджених до позбавлення волі та їх втілення в законодавстві України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.02 "Конституційне право" / О.І. Осауленко. – К., 1997. – 24 с.

**Пікуля Т.О. -доцент кафедри теорії
держави та права НАВС, к.ю.н., доцент**

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-СТРУКТУРНОЇ ПОБУДОВИ ОРГАНІВ ПОПЕРЕДНЬОГО СЛІДСТВА У КОНТЕКСТІ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ

Однією із складових конституційно-правової реформи є оптимізація організаційно-структурної побудови правоохоронних органів та зокрема, органів попереднього слідства. Протягом тривалого часу серед науковців та практичних працівників органів внутрішніх справ все ще обговорюється питання про місце органів попереднього слідства в системі Міністерства внутрішніх справ України. Одні вчені і практики пропонують запровадити інститут досудового слідства слідчим-суддею. За цим проектом, органи досудового слідства мають об'єднатися у складі Комітету досудового слідства, який би входив до системи органів судової влади і таким чином виводився б з підпорядкування виконавчої влади. Ряд народних депутатів пропонує створити спеціальний позавідомчий орган – Національне бюро розслідувань інші [2].– виступають за збереження існуючого – "відомчого" досудового слідства [1, с. 57].

Узагальнивши існуючі думки та пропозиції з цього питання, можна дійти висновку, що переважають аргументи на користь залишення слідчих підрозділів у структурі органів внутрішніх справ. Позитивні сторони даного висновку такі:

- вітчизняний експеримент по створенню самостійного слідчого комітету в тридцяті роки ХХ ст. закінчився невдачею. В архівах зберігається чимало документів, які безпосередньо вказують на неефективність інституту судових слідчих, його руйнівний вплив на функціонування усієї кримінальної юстиції;

- у багатьох розвинутих країнах світу (США, Англія, Швеція та ін.) органи попереднього слідства входять до системи поліції. Цікавим є те, що в більшості таких країн слідство з кримінальних справ завершується не складанням обвинувачувального висновку, а висновком по результатах розслідування. Функція обвинувачення у цих країнах – виключне право суду. Мабуть, такий порядок позитивно впливає на об'єктивність розслідування і більше відповідає фактичному втіленню у життя принципу здійснення правосуддя тільки судом [3];

- у системі Міністерства внутрішніх справ створено мережу навчальних закладів, які одночасно з підготовкою фахівців для інших служб готують слідчих найвищої кваліфікації. Нині цивільні навчальні заклади майже не готують фахівців до органів слідства;

- аналіз офіційної статистики про роботу "відомчого" слідства засвідчує однакову якісну характеристику діяльності слідчих органів МВС, СБУ, прокуратури та податкової міліції, чим підтверджується їх однакова життєздатність та спростовується твердження скептиків про низьку мобільність "відомчої" організаційної побудови досудового слідства, оскільки якість роботи слідчого підрозділу не залежить від типу правоохоронного органу, в структурі якого він діє;

- на етапі попереднього розслідування слідчий повинен тісно співпрацювати з "відомчими" структурами. Спираючись на них та досконало знаючи характер і спрямованість їх роботи, слідчі працюють найбільш активно і результативно. Рівень же взаємодії з "чужим" правоохоронним відомством не може бути таким тісним і ефективним. У "своєму" відомстві концентруються і найпотужніші інформаційні джерела, що дає слідчому змогу своєчасно і в повному обсязі довідуватися про скоєні злочини, можливість ефективно здійснювати контроль за

діями обвинувачених та підозрюваних;

- зосередження слідства у структурі багатьох правоохоронних органів відповідає національним процесуальним традиціям, вітчизняній практиці. Протягом десятиліть склалася ефективна система підслідності злочинів та спеціалізація досудового слідства, що забезпечує швидке і кваліфіковане розслідування кримінальних справ. Повна відповідність спеціалізації слідчого підрозділу загальному профілю роботи правоохоронного органу, в системі якого він діє, значно підвищує ефективність його роботи;

- з економічної та технічної точок зору відомче слідство має значну перевагу над "єдиним" слідством, оскільки вимагає менше коштів на його утримання.

Таким чином, слідчий апарат повинен залишатися складовою системи органів внутрішніх справ при умові процесуальної та матеріальної самостійності. Необхідно терміново законодавчо визначити статус слідчого. Для вирішення цього завдання за участю фахівців ГСУ МВС розроблено і подано на розгляд Верховній Раді проект Закону "Про працівників органів досудового слідства та їх соціальний захист". Цей проект, зокрема, пропонує законодавчо закріпити недопустимість втручання у діяльність слідчих під час провадження ними досудового слідства. У документі детально зазначено всі права та обов'язки слідчих, що впливають з тих владних повноважень, які необхідні їм для проведення досудового слідства, визначено їх соціальний захист. Слідчі повинні мати достатню кількість службових приміщень, транспортні засоби та інші матеріально-технічні засоби. Якщо ж створювати окреме відомство, то без названих допоміжних засобів та сил все рівно не обійтися. У результаті з'явиться ще одна міліція, але у слідчому комітеті.

Список використаних джерел

1. Коляда П. Найголовніші риси слідчого – об'єктивність та неупередженість // Іменем Закону. – 2003. – -10 червня.
2. Півненко В. Слідчий комітет: судове чи відомче слідство // Право України. – 2000. – № 10. – С. 57-58.
3. Анцелис П. К вопросу о реорганизации следственного аппарата органов внутренних дел // Бюллетень МВД Литовской ССР. – 1989. – № 2. – С. 57-60.

Пуцько О. В. доцент кафедри теорії держави та права НАВС, к.ю.н., доцент

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІЛІЦІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Україна як незалежна держава намагається ввійти до міжнародної спільноти, тому дотримання сучасних міжнародних стандартів у забезпеченні прав і свобод людини є найважливішим обов'язком держави. Як член Ради Європи, Україна, відповідно до Паризької Хартії від 21 листопада 1990 року, взяла на себе обов'язки приєднатися до міжнародних стандартів у галузі прав людини, створити внутрішньодержавні гарантії їх здійснення, що ґрунтуються на загальноновизнаних міжнародно-правових гарантіях, закріплених у відповідних міжнародно-правових нормах. [1, с. 95-96].

В Україні проводиться правова реформа, яку має бути цілком спрямовано на розвиток прав людини та механізму їх реалізації і захисту, причому, успіх її значною мірою залежатиме від готовності та здатності державних органів, насамперед судових і правоохоронних, сприймати своє призначення як служіння кожній людині, охороняти і захищати її права та свободи, гарантувати її безпеку.

Людський вимір – ось основний вектор конституційно-правового регулювання соціальних процесів. З цього і треба виходити, проводячи відповідні реформи – економічні, соціальні, правові.

Особливість виконавчої влади серед гілок державної влади полягає в тому, що саме у процесі її реалізації відбувається реальне втілення в життя законів та інших нормативних актів